

יוני 24

מיזמים קהילתיים

יחידת הוראה לתיכון, כיתות י' - י"ב

מיזמים קהילתיים בנושא קיימות ואחריות סביבתית
(שיתוף פעולה של תיכון "היובל", מרכז פסג"ה הרצליה וגני ילדים עירוניים)

מפתחת היחידה

זהבית רוזנבאום-שור, תיכון היובל, הרצליה

מידע כללי

מפתח היחידה: זהבית רוזנבאום-שור

תאריך פיתוח היחידה: ינואר 2024

תחום הדעת: חיבור אינטרדיסציפלינרי בין תחומי דעת שונים: קיימות, ביולוגיה, כימיה, אגרונומיה, פסיכולוגיה, חינוך

שכבת גיל: י"א ו"ב

זמן מוערך ללמידה: 5 מפגשים. כ-12 שעות לימוד אך ניתן לצמצם במידה ובחרים להתמקד בתחום דעת אחד

הנושא הנלמד: אגרונומיה וקיימות, פסיכולוגיה וחינוך לגיל הרך

תת נושא: מיזמים קהילתיים, אחריות חברתית, מעורבות חברתית

מושגים מרכזיים: סביבה ונוף, אגרונומיה, משחוק בחינוך, יזמות, קהילה, עבודת צוות, חקר, תקשורת בינאישית

סביבת הלמידה: מרכז פסג"ה, ביתה, גני הילדים העירוניים הסמוכים לתיכון

שיקולי הדעת בבחירת הנושא

רציונל למורה ורצף הלמידה:

- יצירת שיתוף פעולה מתמשך בין תלמידי תיכון "היובל" למרכז פסג"ה הרצליה ולגני הילדים בעיר, באמצעות יצירת מיזמים קהילתיים ושיתופי פעולה, עפ"י עקרונות ה-EACH
- שת"פ ראשון - כיתת נחשון יב'5 תיכון "היובל" / מרכז פסג"ה / גני הילדים הקהילתיים הסמוכים לפסג"ה ולתיכון "היובל"
- התכנית הוטמעה בתוכנית הבית ספרית לשנת הלימודים הבאה

מטרות כלליות:

- יצירת שיתופי פעולה קהילתיים באמצעות בניית מיזמים ושיתופי פעולה בין גורמים שונים בעיר, תוך בניית רצף פדגוגי
- אחריות חברתית (מעורבות חברתית ותרומה לקהילה), סביבה וקיימות
- הקניית מיומנויות מרכזיות ללומד במאה ה-21 (רפורמת המיומנויות)
- פיתוח מיומנויות חברתיות וקוגניטיביות
- שימוש בכלים פדגוגים וטכנו-פדגוגים

כיצד באים לידי ביטוי עקרונות each ביחידת ההוראה?

● חינוך לערכים - e - education & values

יוזמה ייחודית של תיכון "היובל" ומרכז פסג"ה הרצליה בהלימה לערכים בהם בית הספר ומרכז פסג"ה מאמינים בהם:

- שיתוף ולמידה קהילתית
- שיתופיות ויצירת רצף פדגוגי
- אחריות חברתית
- תרומה לקהילה
- מעורבות חברתית
- סביבה וקיימות

● אקדמיה - a - academy

התלמידים ישלבו בין שני עולמות מדעיים בשני תהליכי חקר רב-ממדיים בפעילות:

1. חקר בתחום האגרונומיה/טבע/ביולוגיה/סביבה

2. חקר בתחום הפסיכולוגיה והחינוך לגיל הרך

בנוסף, לימוד, תכנון והוצאה לפועל תוך עבודת צוות בקבוצות, למידת עמיתים, ולמידה ממומחים בתחומים הנחקרים

● קהילה - c community

- יוזמה ייחודית לתיכון "היובל" ומרכז פסג"ה הרצליה, בשיתוף גני העירייה הסמוכים – קהילתיות רב-גלית.
- הקהילה באה לידי ביטוי בשני היבטים. היבט אחד הוא שיתוף פעולה בין תלמידי תיכון היובל לבין מרכז פסג"ה הסמוך לתיכון. היבט שני הוא שיתוף הפעולה בין תלמידי תיכון "היובל" לבין גני הילדים הסמוכים לתיכון. כך ניצור משולש של שיתוף פעולה בין תלמידי תיכון "היובל" – מרכז פסג"ה – גני הילדים.

● חדשנות ויזמות - h high tech

- פיתוח מיומנויות קוגניטיביות וחברתיות: עבודת צוות, עמידה בלוחות זמנים, ביצוע משימה, קבלת החלטות, חשיבה מדעית/אנליטית, תקשורת בינאישית, מנהיגות, למידה עצמית וחקר, יזמות, אמפתיה, שיתוף פעולה.
- אוריינות דיגיטלית - שימוש בכלים פדגוגים וטכנו-פדגוגים כמו למידה מבוססת מקום, למידת עמיתים, כלים שיתופיים, כלי חקר.
- יצירתיות וחדשנות, סקרנות ויוזמה, חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות.
- חיבור אינטרדיסציפלינרי בין תחומי דעת כערך להעמקת הנושא והחיבור הרלוונטי לחיי היומיום

משאבי למידה

חומרי למידה וחומרי עזר:

- מומחי תוכן אשר כחלק משיתוף הפעולה הרצו בפני התלמידים וסייעו גם בהכוונתם ביצירת הפעילויות
- אתרים שונים ברשת בתחומי הדעת של הפעילויות, מהם יכולים התלמידים להעשיר את ידיעותיהם
- ציוד עזר ליישום הפעילויות בגנים

תוצרי הלמידה:

- תוצרי חקר המוצגים במליאה בלמידת עמיתים
- מסמך תכנית עבודה הוגש ע"י התלמידים - תכנון הפעילות בגנים הכולל את שמות חברי הצוות, נושא הפעילות, תוכן הפעילות ודרכי יישום
- יישום הנלמד במפגש עם ילדי הגנים

תכנון שיעורים/מפגשי לימוד

מפגש לימוד 1:

- סיור היכרות והסבר על מרכז פסג"ה הרצליה
- הרצאות של אגרונום העירייה ומהנדס הנוף הראשי של העירייה
- עבודת צוות – ביצוע עבודת חקר בקבוצות – העלאת שאלת מחקר ע"י התלמידים והצגת תוצאות החקר במליאה

מפגש לימוד 2:

- הרצאה ודיון ע"י מומחית תוכן מתחום הפסיכולוגיה והחינוך לגיל הרך
- עבודת צוות - תחילת עבודת צוותים ליצירת פעילות אשר תיושם בגנים
- קבלת אישור לפעילות
- יצירת תוכן לפעילות בהתאם לקריטריונים הנדרשים

מפגש לימוד 3:

- במהלך כל השבוע שלפני יישום הפעילות בגנים, התלמידים דייקו וחידדו את תכנית העבודה שלהם באמצעות קובץ שיתופי המשותף להם ולמומחית התוכן

מפגש לימוד 4:

- יישום והוצאה לפועל של הפעילויות בגנים

מפגש לימוד 5:

- סיכום הפעילות - ביצוע רפלקציה ומשוב עם התלמידים

תכנון מפגש לימוד 1

נושא: פתיחה					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
כחצי שעה	חינוך לערכים יזמות אחריות חברתית אחריות סביבתית שיתופי פעולה קהילתיים	קהילה יזמות	מומלץ להכין את התלמידים קודם בשיחה מקדימה בכיתה ולהסביר שזהו מיזם קהילתי ארוך טווח	הסבר על הפעילויות השונות בהמשך היום ועל מטרות הפעילות	פתיחה
כ-3 שעות	יזמות שיתופיות חשיבה ביקורתית חיבור אינטרדיסציפלינרי בין תחומי דעת כערך להעמקת הנושא והחיבור הרלוונטי לחיי היומיום ביצוע חקר הצגת תוצרים ועמידה מול קהל תכנון והוצאה לפועל של יוזמה - תוך עבודת צוות בקבוצות, למידת עמיתים, ולמידה ממומחי תוכן (בתחומים הנחקרים)	שאלת חקר (שאלה פורייה) מושגים מקצועיים מעולמות התוכן של מומחי הידע (אגרונומיה, הנדסת נוף)	פתיחת היום לשם יצירת גירוי וסקרנות מתודה של שאילת שאלות, איתור מידע רלוונטי ברשת יישום הידע שרכשו במהלך היום	<ul style="list-style-type: none"> פתיחת יום – קבלת פנים ע"י רוית, מנהלת הפסג"ה. הסבר לתלמידים על המקום ותפקידיו, סיור עצמי של התלמידים במבנה ובבוסתן. שלב א' - רקע תיאורטי – הסבר תיאורטי מדעי ע"י איל האגרונום. הסבר על תפקידיו, מהם השיקולים בעבודתו ועוד. עבודה בקבוצות א' - חקר – התלמידים יעלו שאלת מחקר שמעניינת אותם, יאשרו אותה עם מומחה תחום הדעת, ורק לאחר מכן יצאו לחקר עצמאי בקבוצה. מליאה – הצגת תוצרים, למידת עמיתים.	תרגול, יישום והערכה
45 דקות	חשיבה ביקורתית פתרון בעיות מיומנות רפלקטיבית			שיחת סיכום בסיום יום הפעילות – מה לקחנו מהיום הזה? איזה מידע חדש רכשתי היום?	רפלקציה וסיכום

תכנון מפגש לימוד 2

נושא: הרצאה ודין

משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
45 דקות	חיבור רלוונטי לחיי היומיום	זיכרון חוויה משמעותית רלוונטיות	לקדם השתתפות של כל התלמידים כדי שיווצר חיבור רגשי-אישי ורלוונטי לכל תלמיד ותלמידה.	פתיחת יום – חיבור לידע קודם באמצעות השאלה: מהו הזיכרון המשמעותי ביותר שיש לך מהתקופה שהיית בגן?	פתיחה
כ-3 שעות	יזמות שיתופיות חשיבה ביקורתית חיבור אינטרדיסציפלינרי בין תחומי דעת כערך להעמקת הנושא והחיבור הרלוונטי לחיי היומיום ביצוע חקר הצגת תוצרים ועמידה מול קהל תכנון והוצאה לפועל של יוזמה - תוך עבודת צוות בקבוצות, למידת עמיתים, ולמידה ממומחי תוכן בתחומים הנחקרים	שאלת חקר (שאלה פורייה) מושגים מקצועיים מעולמות התוכן של מומחי הידע (פסיכולוגיה וחינוך)		<ul style="list-style-type: none"> רקע תיאורטי אודות מאפיינים פסיכולוגיים וחינוכיים של קבוצת הגיל של ילדי הגנים איתם יתקיים השת"פ – ע"י נלי (מתכללת הגנים). עבודה בקבוצות ב' – התלמידים יזמו ויתכננו פעילויות מתאימות לילדי הגנים, המתבססות על הידע שרכשו במהלך הפעילות בשני תחומי התוכן. יש לאשר את הפעילות עם מומחית התוכן (נלי), אשר נמצאת כל הזמן הזה זמינה להתייעצות 	תרגול, יישום והערכה
45 דקות	חשיבה ביקורתית פתרון בעיות מיומנות רפלקטיבית			שיחת סיכום בסיום יום הפעילות – מה לקחנו מהיום הזה? איזה מידע חדש רכשתי היום?	רפלקציה וסיכום

תכנון מפגש לימוד 3

נושא: פעילות					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
				פתיחת קובץ שיתופי של התלמידים עם מומחית התוכן (נלי)	פתיחה
במהלך השבוע שלפני הפעילות	<p>יזמות</p> <p>שיתופיות</p> <p>חשיבה ביקורתית</p> <p>חיבור אינטרדיסציפלינרי בין תחומי דעת</p> <p>כערך להעמקת הנושא והחיבור הרלוונטי לחיי היומיום</p> <p>ביצוע חקר</p> <p>תכנון והוצאה לפועל של יוזמה - תוך עבודת צוות בקבוצות, למידת עמיתים, ולמידה ממומחי תוכן בתחומים הנחקרים</p> <p>אוריינות דיגיטלית</p>	<p>שיתופיות</p> <p>תקשורת</p> <p>שימוש בכלים טכנולוגיים</p>	<p>יצירת טבלה שיתופית בגוגל דוקס ומעקב יומיומי אחר תוצרי התלמידים והמשוב שהם מקבלים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • בקובץ השיתופי - טבלה ובה חלוקה לקבוצות (שמות התלמידים בצוותי העבודה), שם הפעילות, תוכן הפעילות, מה צריך לצורך יישום הפעילות, הערות. • במהלך השבוע התלמידים ממלאים בטבלה את כל הפרטים ויש תהליך מתמשך יחד איתי ועם מומחית התוכן לשיפור ודיוק הפעילויות המוצעות עד לקבלת אישור סופי. • קבלת אישור סופי לפעילויות. • העברת הטבלה הסופית לפסג"ה ולגני הילדים. 	תרגול, יישום והערכה
	<p>חשיבה ביקורתית</p> <p>פתרון בעיות</p> <p>הפקת לקחים</p> <p>מיומנות רפלקטיבית</p>			משוב ורפלקציה רציפים וביצוע שיפורים במידת הצורך עד קבלת אישור לפעילויות.	רפלקציה וסיכום

תכנון מפגש לימוד 4

נושא: יישום					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
15 דקות			התלמידים סייעו לגננות בהכנת תחנות הפעילות השונות.	התכנסות בגן הילדים ומפגש עם הצוות החינוכי והילדים. קבלת פנים והנחיות כלליות לקראת הפעילות.	פתיחה
פעילות לשני גני ילדים כ- 4 שעות סה"כ	שיתוף ולמידה קהילתית, שיתופיות ויצירת רצף פדגוגי, אחריות חברתית, תרומה לקהילה, מעורבות חברתית, סביבה וקיימות, יישום משולש של שיתוף פעולה בין תלמידי תיכון "היובל" – מרכז פסג"ה – גני הילדים, עבודת צוות, עמידה בלוחות זמנים, ביצוע משימה, תקשורת בינאישית, אמפתיה.	קהילה יזמות אמפתיה תקשורת בינאישית	מומלץ ליצור קשר עם הצוות החינוכי בגנים לפני הפעילות, לוודא צרכים או דגשים רלוונטיים. שיתוף הפעולה עם הגננות קריטי להצלחת הפעילות.	יישום הפעילויות שהוכנו ע"י התלמידים, ב-5 תחנות שונות בהן עברו ילדי הגנים. בכל כמה דקות הילדים הקטנים עברו לפעילות בתחנה אחרת. התחנות שביצענו בפעילות זו: <ul style="list-style-type: none"> ניחושים באמצעות חושים (הילדים הכניסו יד לשקית בד גדולה בה היו חפצים שונים, והיו צריכים לנחש מה החפץ) תחנת סחיטת תפוזים והכנת מיץ דפי צביעה והדבקה של עלי שלכת שנאספו באותו הבוקר תחנת יצירה – העץ שלי תחנת חידות התכנסות פרידה מילדי הגנים והצוות	תרגול, יישום והערכה
45 דקות	חשיבה ביקורתית פתרון בעיות מיומנות רפלקטיבית אזור רגשות			לאחר יום הפעילות, התכנסות בכיתה לשם סיכום הפעילויות ותחושות התלמידים	רפלקציה וסיכום

תכנון מפגש לימוד 5

נושא: סיכום					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
15 דקות				סיכום כל התהליך משלב הרעיון ועד לביצוע	פתיחה
3 שעות	חשיבה ביקורתית פתרון בעיות מיומנות רפלקטיבית שיתופיות עבודת צוות למידת עמיתים אוריינות דיגיטלית	משוב רפלקציה הפקת לקחים עמידה מול קהל	זקוקים לכיתה עם מקרן, כלים טכנולוגיים אשר יאפשרו לצוותי העבודה להכין את התוצר שלהם.	<ul style="list-style-type: none"> במליאה – כל תלמיד אומר משפט אחד שמסכם עבורו את התהליך שעבר. עבודה בקבוצות – כל צוות תלמידים מכין תוצר (מצגת, סרטון) שמשקף את תהליך העבודה שלו, הידע שנרכש במהלך כל התהליך, תמונות (צילומים) מהפעילות שיזם והעביר. כמו כן נקודות לשימור ונקודות לשיפור. הצגת התוצרים במליאה. משוב מקדם ובונה מחברי המליאה לכל אחת מהפעילויות. 	תרגול, יישום והערכה
20 דקות	רפלקציה עצמית	עבודת צוות למידת עמיתים	את שאלון הרפלקציה ניתן לחלק כדף מודפס או ליצור שאלון מקוון בגוגל פורמס או כמטלה אישית במודל (במשוב).	סיכום היום – התלמידים ימלאו שאלון רפלקציה אישי: 1. מה למדתי (מבחינת תוכן. ידע חדש) 2. מה למדתי על עצמי? 3. אילו מיומנויות חדשות רכשתי או שיפרתי?	רפלקציה וסיכום

דוגמאות מהפעילויות

למידה וחקר

שלב ב' – "טעימות" מהפעילות

